

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku O.(...) Spółki z o.o. w W.

przy uczestnictwie A. B.

o pozbawienie prawa prowadzenia działalności gospodarczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 czerwca 2010 r.,

zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 13 listopada 2008 r., sygn. akt X Ga (...),

odrzuca zażalenie i zasądza od uczestnika A. B. na rzecz O.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 900 zł (dziewięćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 listopada 2008 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił apelację uczestnika A. B. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 lipca 2007 r. i zasądził od niego na rzecz wnioskodawcy O.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Od postanowienia Sądu pierwszej instancji, którym uczestnik został pozbawiony prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji

członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu przez okres trzech lat została wniesiona apelacja przez A. C. działającego w imieniu uczestnika postępowania w oparciu o umowę stałego zlecenia prowadzenia jego spraw i obsługi prawnej.

W toku postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, dotyczące uprawnienia do reprezentowania uczestnika przez osobę działającą w oparciu o tego rodzaju umowę. W uchwale z dnia 27 czerwca 2008 r. Sąd Najwyższy udzielił odpowiedzi, że umowa zlecenia stałego prowadzenia spraw i obsługi prawnej, obejmująca również reprezentowanie zleceniodawcy przed sądami, nie stanowi podstawy ustanowienia zleceniobiorcy pełnomocnikiem procesowym (art. 87 § 1 k.p.c.) w sprawie o pozbawienie zleceniodawcy prawa prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji (art. 373 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.).

W piśmie z dnia 10 listopada 2008 r. uczestnik wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 3 lipca 2007 r. i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy stwierdził, że działający w oparciu o umowę zlecenia A. C. nie ma uprawnienia do reprezentowania uczestnika postępowania, a zatem apelacja została wniesiona przez nieuprawnioną osobę i podlegała odrzuceniu w oparciu o art. 373 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Uczestnik postępowania w zażaleniu żądał uchylenia tego postanowienia, zarzucając że złożony przez niego wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 3 lipca 2007 r. z powodu nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji stanowił zatwierdzenie czynności wniesienia apelacji. Zaskarżone postanowienie skutkuje uprawomocnieniem się nieważnego postanowienia i pozbawieniem go możliwości wniesienia apelacji, chociaż wątpliwości dotyczące uprawnienia do reprezentowania go przez zleceniobiorcę zostały wyjaśnione dopiero przez Sąd Najwyższy. Podniósł ponadto, że jego zażalenie na postanowienie z 13 listopada 2008 r. odrzucone zostało postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 6 stycznia 2009 r. Przyjęte zostało, że właściwym środkiem zaskarżenia jest skarga kasacyjna. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 9 lipca 2009 r. odrzucił wniesioną

przez niego skargę kasacyjną. Domagał się także przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia.

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy przywrócił uczestnikowi termin do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 13 listopada 2008 r.

Wnioskodawczyni domagała się odrzucenia zażalenia, ponieważ uprawomocniło się, z uwagi na nieskuteczne zaskarżenie, postanowienie z dnia 6 stycznia 2009 r. o odrzuceniu zażalenia. Podniosła, że przywrócenie terminu było bezzasadne, ponieważ wniosek złożony został po upływie tygodniowego terminu od dowiedzenia się, że właściwym środkiem zaskarżenia postanowienia z dnia 13 listopada 2008 r. jest zażalenie, co wynikało z postanowienia Sądu Najwyższego. Niezależnie od tego nieznanostwo przepisów nie stanowi niezawinionej przyczyny opóźnienia w podjęciu właściwej czynności procesowej. Wniosła o rozpoznanie, w oparciu o art. 380 k.p.c., tego postanowienia, które nie podlegało samodzielnemu zaskarżeniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przywrócenie terminu może dotyczyć jedynie takiej czynności procesowej, z której niedokonaniem łączą się ujemne dla strony skutki procesowe oraz której dopełnienie jest możliwe ze względu na stan sprawy. Dalsze warunki dopuszczalności przywrócenia uchybionego terminu ustanowione zostały w art. 168 k.p.c. i art. 169 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 6 stycznia 2009 r. odrzucone zostało zażalenie na postanowienie tego Sądu z 13 listopada 2008 r., które nie zostało skutecznie zaskarżone przez uczestnika postępowania.

Złożonego przez uczestnika postępowania wniosku o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na postanowienie z dnia 13 listopada 2008 r. nie można było merytorycznie rozpoznać. Powołane postanowienie o odrzuceniu apelacji od postanowienia Sądu pierwszej instancji z dnia 3 lipca 2007 r. uprawomocniło się, wobec nieskuteczności zażalenia na postanowienie z dnia 6 stycznia 2009 r. Doszło również do uprawomocnienia się tego postanowienia i tym samym zamknięcia fazy postępowania związanej z zaskarżeniem postanowienia o odrzuceniu apelacji. Nie był zatem dopuszczalny wniosek o przywrócenie terminu do ponownego zaskarżenia tego postanowienia z pominięciem orzeczenia, które zakończyło wskazany etap postępowania. Postanowienie o przywróceniu terminu do dopełnienia tej czynności procesowej było nieprawidłowe.

Następstwem przyjęcia, że nie było możliwe przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia jest uznanie, że zażalenie złożone w dniu 26 października 2009 r. jest

spóźnione, skoro wniesiono je po upływie tygodnia od doręczenia postanowienia z dnia 13 listopada 2008 r. (art. 394 § 2 k.p.c.).

Z powyższych względów zażalenie złożone po upływie przewidzianego terminu podlegało odrzuceniu w oparciu o art. 373 w związku z art. 370 i art. 394¹ § 3 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, stosownie do art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.